

MPSV 1/2022

RODINA

ZPRAVODAJ ODBORU RODINNÉ POLITIKY A OCHRANY PRÁV DĚTÍ

Otcovská poporodní péče od 1. ledna 2022

Od 1. ledna 2022 je v platnosti zákon č. 330/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Změny v zákoně se týkají zejména oblasti otcovské dovolené.

Hlavní změnou je podpůrní doba, po kterou náleží otcovská. Nově je prodloužena z dosavadního jednoho týdne na dva týdny (tj. 14 kalendářních dnů). Stále však platí, že je nutné ji vyčerpat v celé délce, nikoliv s přerušením. Mezi další změny v otcovské patří například možnost čerpání dovolené i po šestinedělí v případě, kdy je matka nebo dítě hospitalizováno v nemocnici.

Více aktuálních informací o otcovské poporodní péči naleznete [ZDE](#).

Aktuality z oddělení koncepce rodinné politiky a služeb péče o děti

ODDĚLENÍ KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY A SLUŽEB PÉČE O DĚTI (216)

Pracovní skupina k primární prevenci

Dne 18. listopadu 2021 se uskutečnilo setkání Pracovní skupiny k primární prevenci na podporu rodin. Během setkání byly prezentovány příklady dobré praxe kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, kdy zástupkyně obou krajů seznámily členy pracovní skupiny s konkrétními opatřeními, která jsou v rámci primární prevence v regionech realizována.

Předsednictví ČR v Radě EU

Ve druhé polovině roku 2022 se Česká republika ujme historicky druhého předsednictví Rady Evropské unie (EU). V oblasti rodinné a sociální politiky bude věnována pozornost mj. problému dětské chudoby a výzám spojeným s implementací národních akčních plánů k Záruce pro děti. Bližší informace ohledně předsednictví budou dostupné na oficiálním webu [ZDE](#).

Záruka pro děti

Dne 11. listopadu 2021 proběhlo setkání Pracovní skupiny připravující Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2021-2030. Jednání řídila Mgr. Martina Štěpánková Štýbrová, ředitelka odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí, která byla jmenována národní koordinátorkou Záruky pro děti.

Pracovní skupina nyní intenzivně připravuje první pracovní verzi akčního plánu, která bude během 1. čtvrtletí roku 2022 projednána se zástupci samosprávy i neziskového sektoru. Finální verze akčního plánu bude zaslána do vnitřního i vnějšího připomínkového řízení, aby mohla být následně předložena vládě k projednání.

Kontaktní osoba:
Mgr. Jiřina Kunášková
vedoucí oddělení
jirina.kunaskova@mps.v.cz

Pomoc při růstu cen energií

Lidé, kteří se po změně dodavatele energií ocitli v režimu dodavatelů poslední instance (DPI) a kterým výrazně vzrostou výdaje spojené s úhradou základních potřeb, se mohou obrátit na Úřad práce ČR a zažádat o některou z nepojistných sociálních dávek. S nedoplatky za období v režimu DPI pomůže Úřad práce ČR, prostřednictvím jednorázové dávky pomoci v hmotné nouzi - **mimořádné okamžité pomoci (MOP)**. Je určena těm, kteří již zaplatili vysoké zálohy a kvůli tomu jim nezbyly peníze na životně důležité potřeby (např. nájem). Domácnostem ohroženým růstem cen energie s dlouhodobými problémy s úhradou nákladů na bydlení pomůže také upravený **příspěvek na bydlení** - předložená legislativní úprava zajistí, že na pomoc dosáhne více rodin. Více informací naleznete [ZDE](#).

Novela zákona o dětských skupinách zavádí standardy kvality, které nahrazují audit kvality

PROJEKT PODPORY IMPLEMENTACE DĚTSKÝCH SKUPIN

Dětské skupiny jsou již několik let kvalitní službou v systému předškolní péče v ČR. Jsou alternativou a zároveň doplňující službou k mateřským školám. Jejich činnost je velmi podobná, pouze s tím rozdílem, že je určena i pro děti mladší 2 let a že dětské skupiny nezajišťují vzdělávání dítěte, ale poskytují výchovnou péči zaměřenou na rozvoj jeho schopností, dovedností a kulturních i hygienických návyků přiměřených jeho věku v souladu s konceptem výchovy a péče o dítě.

Dětské skupiny jsou v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Od počátku jejich vzniku bylo cílem zařadit do systému předškolní péče službu pro děti mladší 2 let, a to s důrazem na kvalitu a odbornost poskytovaných služeb. Založení i provoz dětských skupin je tak legislativně ukotven zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby o dítě v dětské skupině a o změně stávajících zákonů o dětských skupinách. Tento zákon byl v říjnu 2021 novelizován.

Novela se mimo jiné zaměřuje právě i na oblast kvality dětských skupin. Od 1. října 2021 stanovuje všem poskytovatelům dětských skupin povinnost dodržovat standardy kvality péče o dítě v dětské skupině, jejichž cílem je vymezení základních požadavků na kvalitu poskytovaných služeb a tím zvyšování kvality služby péče o dítě v dětské skupině s ohledem na nejlepší zájem dítěte a rodičů využívajících tyto služby. Důležitý je také veřejný zájem účelného využití finančních prostředků ze státního rozpočtu, který nově od roku 2022 budou dětské skupiny získávat.

Standardy kvality

Standardy kvality tvoří 3 oblasti. Je posuzována oblast péče o dítě a naplňování potřeb dítěte, oblast personálního zajištění a oblast provozního zabezpečení. Každý okruh má svá kritéria, jejichž prostřednictvím se posuzuje úroveň kvality poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Kritéria ke standardům jsou stanovena vyhláškou č. 350/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Kontrolu dodržování standardů kvality péče bude zajišťovat MPSV.

I před zavedením zákonné povinnosti dodržování zmíněných standardů však MPSV podporovalo zvyšování kvality poskytované služby, a tím i důvěryhodnosti a prestiže dětských skupin. V lednu 2020 tak začalo provádět v dětských skupinách Audity značky kvality. Audit kvality byl pro poskytovatele dětských skupin dobrovolný a zdarma. Nastavoval dobrovolný rámec pro poskytovatele dětských skupin, kteří chtějí svou službu péče o dítě prohlubovat a zlepšovat po kvalitativní stránce, a to nad legislativní rámec. Dětská skupina, která prošla úspěšně auditem, byla oceněna značkou kvality v podobě loga modrého koníka.

Hodnocení proběhlo v 7 oblastech - Filozofie dětské skupiny, Plán výchovy a péče a jeho naplňování, Pečující osoby, Provoz dětské skupiny, Adaptační období, Bezpečnosti a hygiena, Genderový a environmentální aspekt.

Mezi provozovateli byl o audit velký zájem a za 2 roky jím prošlo 117 dětských skupin. Známkou kvality se nyní pyšní 96 z nich. Bohužel s ohledem na pandemii nemohlo být realizováno více auditů. Zkušenosti z Auditů značky kvality byly využity při stanovování nových standardů kvality a v současné době ministerstvo připravuje pro provozovatele metodické doporučení.

Kontaktní osoba:
Ing. Lenka Tiefenbachová
členka týmu vzdělávání
lenka.tiefenbachova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.dsmpsv.cz

Dětská skupina MPSV 3 Veverky v Kartouzské ulici získala certifikát auditu značky kvality

PROJEKT ZAJIŠTĚNÍ DĚTSKÝCH SKUPIN MPSV MYŠKY, KOČIČKY A VEVERKY

Audit značky kvality (AZK) je pro zřizovatele dětských skupin ZDARMA a provádí jej výhradně auditní tým MPSV na základě dobrovolné žádosti poskytovatele. Cílem AZK je nastavit jasný rámec v oblasti provozu dětské skupiny, kterého mohou všichni poskytovatelé dosáhnout, a zvýšit tím prestiž svého zařízení.

Personál dětské skupiny MPSV 3 Veverky absolvoval v rámci AZK úvodní seminář zaměřený na potřebné kroky k získání certifikátu a pečující osoby se rovněž zúčastnily několika odborných seminářů zaměřených na různá témata k výchově a péči o děti. Průběžně probíhaly konzultace s metodičkami projektu *Podpora implementace dětských skupin (PIDS)* a také byla navázána spolupráce s dětskou psycholožkou, která podporovala pečující osoby ve správných návycích v přístupu k dětem a zpracovala téma adaptace dětí. Dětská skupina Veverky tak získala komplexní podporu v procesu získávání certifikátu AZK.

Největší díl práce ale pochopitelně odvedly pečující osoby, které bedlivě věnovaly pozornost každému detailu, počínaje dodržováním hygienických předpisů, přes velmi pečlivé přípravy denních programů pro děti všech věkových kategorií v dětské skupině (od jednoho roku do zahájení povinné školní docházky) až po samotnou péči o děti v této věkově heterogenní dětské skupině. Díky jejich úsilí a motivaci zlepšit kvalitu poskytovaných služeb je nyní dětská skupina 3 Veverky hrdým držitelem certifikátu AZK.

Kontaktní osoba:
Jana Poláčková
koordinátorka DS MPSV
jana.polackova2@mpsv.cz

Firmy a instituce, které si pomocí Logibu udělají pořádek v odměňování, mají náskok

PROJEKT 22 % K ROVNOSTI

Jednou z hlavních příčin rozdílu v odměňování žen a mužů je neprůhlednost situace. V České republice není transparentní odměňování v současné době nijak legislativně regulováno. Ze zákoníku práce, konkrétně z § 110, sice vyplývá povinnost rovného odměňování, problém je ovšem s jeho uplatňováním v praxi.

Potřebnou změnu by měla přinést nová směrnice Evropské komise týkající se transparentního odměňování mužů a žen, která se aktuálně projednává současně v Radě a v Evropském parlamentu. Za Česko na projektu participuje systémový projekt *22 % K ROVNOSTI*. Ten také poskytuje pro jednání potřebná data, která nashromáždil za pět let svého fungování.

Směrnice se dotkne také pracovních inzerátů

Z chystané směrnice zaměřené na rovné odměňování vyplyne několik zásadních skutečností, které usnadní život zaměstnancům i uchazečům o práci. Směrnice uloží firmám, aby uváděly v inzerátu o volném pracovním místě výši počáteční mzdy, takže odpadne vyjednávání, v němž bývají zejména ženy v nevýhodě. U pracovních pohovorů pak budou nepřípustné otázky na výši mzdy v předešlém zaměstnání. V případě, kdy bude mít zaměstnanec nebo zaměstnankyně podezření na nerovné zacházení, bude na zaměstnavateli, aby prokázal, že nedochází k diskriminaci.

Směrnice také zpřístupní všem zaměstnaným informace o odměňování v anonymizované podobě a rozdělené podle pohlaví, a to pro kategorie pracovních míst, kde je vykonávána stejná nebo rovnocenná práce. Zaměstnavatelé s nejméně 250 zaměstnanci a zaměstnankyněmi pak budou mít povinnost informace o rozdílech v odměňování žen a mužů zveřejňovat. Pro firmy, které mají již nyní v odměňování pořádek a přistupují ke svým lidem férově, to však nebude velká zátěž.

Logib odhaluje výši rozdílů a kritická místa

Aby mohly firmy a instituce začít s dorovnáváním odměňování mužů a žen, je třeba zjistit, kde jsou rozdíly. To řeší analytický nástroj Logib, který ukáže rozsah pay gapu a místa, kde vzniká. Výsledek obsahuje jak neočištěný gender pay gap (celkový průměrný rozdíl v odměňování mezi zaměstnanci a zaměstnankyněmi v dané instituci), tak očištěný gender pay gap, který vyplývá ze srovnání dvou stejně kvalifikovaných lidí (muže a ženy) při vykonávání stejně náročných práce.

Projekt *22 % K ROVNOSTI*, který spravuje, rozvíjí a adaptuje nástroj Logib na české prostředí, již třetím rokem nabízí státním institucím i komerčním subjektům možnost využít zdarma pilotní zkoušku analýzy, včetně konzultace. Výhodou je, že firmy nemusí nikomu poskytovat data ani výsledky měření.

Analýzou prochází komerční subjekty i akademické instituce

Z komerční sféry již využily možnost analýzy Logibem například společnosti Makro nebo Komerční banka, z akademické sféry je to kromě dalších Technologická agentura ČR nebo Mendelova univerzita v Brně. „Pokud je v organizaci dobře nastavena kategorizace, popisy a náplně práce a sledování výkonu navázané na odměňování, pak není problém vyjet průměr napříč úrovněmi stejné a rovnocenné práce. Když to firmy udělají, budou moci jednoduše a neprůstřelně prokázat, proč bere jeden tolik a druhý jinak. Bude to dávat smysl všem a bude to jednoduše vykazatelné,“ uvádí k tomu gestorka projektu Lenka Simerská.

Kontaktní osoba:
PhDr. Lenka Simerská
věcná garantka projektu
lenka.simerska@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rovnaodmena.cz

Projekt Krajská rodinná politika bude pokračovat do června 2022

PROJEKT KRAJSKÁ RODINNÁ POLITIKA

Projekt *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů* (zkráceně „Krajská rodinná politika“) byl prodloužen do 30. června 2022, a to bez navýšení rozpočtu. Projekt bude i nadále pokračovat s již probíhajícími aktivitami, jako je například pravidelná činnost regionálních platform v krajích ČR či poskytování odborného poradenství cílovým skupinám. Přidají se však i aktivity nové, a to včetně některých výstupů.

Srovnávací studie rodinné politiky v krajích ČR

Ve druhém pololetí roku 2021 byla dokončena **Srovnávací studie rodinné politiky v krajích ČR**, jeden z výstupů projektu, který má za cíl porovnat situaci mezi jednotlivými regiony. Zaměřuje se na zmapování základních potřeb a nabídky a požadavky opatření týkající se rodinné politiky. Studie je využitelná i po skončení projektu. Její výstupy slouží MPSV jako podklad pro tvorbu koncepčních dokumentů a dalších opatření na poli rodinné politiky. Zároveň je studie využitelná pro jednotlivé kraje, jelikož pro ně přináší detailní poznatky na lokální úrovni. Studie je k dispozici ke stažení [ZDE](#).

Evaluace projektu Krajská rodinná politika

V předcházejícím období byla dále zrealizována **Evaluace projektu Krajská rodinná politika** (dále jen „Evaluace“) a byla publikována závěrečná evaluační zpráva. Cílem studie bylo vyhodnotit způsob realizace vybraných aktivit a příslušné výsledky projektu, ale také zhodnotit zapojení cílové skupiny zaměstnavatelů. Evaluace rovněž přinesla celou řadu dalších dat a informací, a to například v podobě záznamů o realizovaných poradenstvích a provedených vzdělávacích aktivitách či záznamy ze setkávání a činnosti regionálních platform i celorepublikové platformy. Výsledky jsou využitelné taktéž při další tvorbě opatření v oblasti rodinné politiky na lokální úrovni. Evaluace, včetně technických příloh, je k dispozici na webových stránkách projektu [ZDE](#).

Návrh postupů pro systémovou komunikaci a spolupráci mezi orgány státní správy a kraji či obcemi v oblasti rodinné politiky

Mezi dalšími publikovanými výstupy projektu, které naleznete na webových stránkách projektu, je i **Návrh postupů pro systémovou komunikaci a spolupráci mezi orgány státní správy a kraji či obcemi v oblasti rodinné politiky** (dále jen „Návrh“). Dokument vychází z předpokladu, že z úrovně státní správy nelze zcela vystihnout potřeby cílové skupiny, a proto je nezbytná komunikace a spolupráce s regiony či obcemi, které jsou cílové skupině blíže a mají lepší přehled o jejich potřebách.

Na základě podnětů od členů celorepublikové platformy vznikl dokument, který poskytuje základ systémového uchopení řešení rodinné politiky na státní, regionální a lokální úrovni a jehož cílem je sjednotit přístup státu, krajů a potažmo i obcí ke sladování pracovního a rodinného života v rámci rodinné politiky. Návrh je k dispozici na webových stránkách projektu [ZDE](#).

Mezi nové aktivity projektu v rámci jeho prodloužení bude patřit například příprava **Návrhu konceptualizace primární prevence pro jednotlivé kraje ČR** či příprava **Organigramů kontaktů organizací zabývajících se primární prevencí a prarodinnými opatřeními**.

Nadále bude pokračovat shromažďování a zveřejňování příkladů dobré praxe, tentokrát však reflektujících současnou situaci spojenou s dopady pandemie COVID-19.

Projektový tým pracuje na přípravě aktualizované informační brožury pro rodiny s dětmi, která navazuje na osvětovou příručku „**Bude nás víc aneb nejsme na to sami**“ a bude obsahovat aktuální informace k mateřské a rodičovské dovolené, rodičovskému příspěvku a dalším opatřením rodinné politiky pro rodiny s dětmi. Příručka je k dispozici [ZDE](#).

Více informací k projektu, jeho prodloužení, výstupům, či k dění v oblasti rodinné politiky naleznete na webových stránkách rodinyvkrajich.mpsv.cz.

Kontaktní osoba:
PhDr. Jana Sládková Filipčíková
věcná garantka projektu
jana.sladkova@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Aktuality z koncepce ochrany práv dětí a náhradní rodinné péče

ODDĚLENÍ KONCEPCE NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE (233) A ODDĚLENÍ KONCEPCE OCHRANY PRÁV A DĚTÍ A TRANSFORMACE SLUŽEB PRO RODINY A DĚTI (234)

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, byla po dlouhém a náročném schvalovacím procesu podepsána dne 24. září 2021 panem prezidentem a 8. října 2021 publikována ve Sbírce zákonů, částka 161, jako zákon č. 363/2021 Sb. Rádi bychom tímto poděkovali všem odborníkům a odborníkům, kteří projednání a schválení novely podporovali přímo z terénu, neboť tím dokládali její potřebnost.

Oproti vládnímu návrhu obsahuje výsledná podoba novely celou řadu poměrně zásadních změn, které, jak věříme, napomohou dalšímu zlepšení systému péče o ohrožené děti a rodiny v ČR. Mezi ty nejvýznamnější patří:

- Navýšení odměn přechodných pěstounů a částečně též pěstounů dlouhodobých (v závislosti na tom, o jaké děti pečují)
- Navýšení státního příspěvku určeného na doprovázení pěstounských rodin
- Navýšení státního příspěvku na provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- Ukotvení věkových hranic, pod které je zamezeno umístit děti do ústavní péče
- Zavedení zapařovacího příspěvku pro mladé lidi opouštějící náhradní rodinnou nebo ústavní péči
- Změny týkající se předběžných opatření, vedení spisů, a další

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí je až na výjimky účinná od 1. ledna 2022. MPSV proto v tuto chvíli realizuje řadu seminářů pro orgány sociálně-právní ochrany dětí, doprovázející organizace, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, úřady práce a nestátní organizace, aby byly změny představeny co nejširšímu okruhu aktérů. Zároveň se intenzivně pracuje na metodických výkladech, vzorech, formulářích a instrukcích k aplikaci změn do praxe. Metodická podpora je předpokládána též po nabytí účinnosti zákona.

Realizace prvních úkolů Akčního plánu k Národní strategii ochrany práv dětí na období 2021 – 2024 byla zahájena

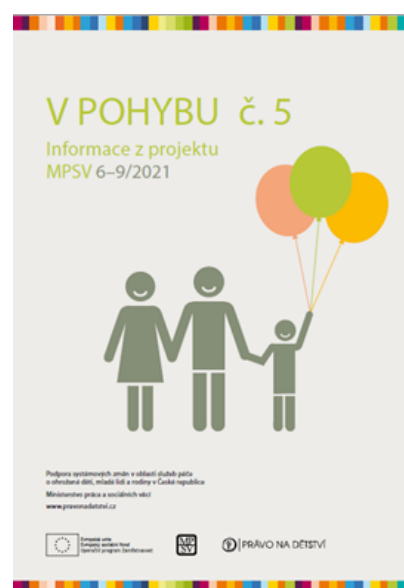
Akční plán k Národní strategii ochrany práv dětí 2021 – 2029 na období 2021 – 2024, který byl dne 26. července 2021 schválen vládou, je postupně realizován prostřednictvím plnění daných úkolů. V první fázi se jedná především o sestavení několika pracovních skupin, které se budou v rámci multioborové expertizi podílet na tvorbě nové koncepce ochrany práv dětí v ČR, stejně jako na dílčích úpravách práce s určitými cílovými skupinami dětí a mladých lidí (např. děti v náhradní péči, rodiny ohrožené ztrátou bydlení, apod.). Členové skupin jsou postupně nominováni z řad odborníků a další nominace proběhnou po sestavení nové vlády.

Vybrané aktuality z projektu

V POHYBU popáté – projektový zpravodaj k tematice ohrožených dětí

Aktivity projektu *Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR* se nadále soustředí na metodickou podporu pracovníků a pracovníků, orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) v oblasti vyhodnocení situace dítěte a rodiny a tvorbu individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD), a to u dětí, které vyrůstají v pobytové péči. Výjezdní tým pravidelně navštěvuje pobytová zařízení (dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a další) a mapuje míru naplnění potřeb dětí. Jedním z cílů je poskytnout krajům doplňující informace o využitelnosti kapacit místní sítě služeb.

Kromě hlavních aktivit nadále připravujeme zpravodaj **V POHYBU**, kterým se snažíme poskytnout aktuální informace o dění v projektu i mimo něj.

V pátém čísle se zamýšlíme nad spoluprací mezi aktéry, kteří se významně podílí na procesech kolem dítěte, o kterém se rozhoduje ve spojení s jeho umístěním do ústavní péče, nebo je-li tam již umístěno. Zaměřili jsme se především na možnosti spolupráce mezi OSPOD a ústavními zařízeními, tedy provázaností IPOD a PROD. Jako významné se nám během naší činnosti v mapování naplňování potřeb dětí v ústavní zařízení, i v rámci metodické podpory při přehodnocování situace dětí v ústavní péči jeví, aby byla součinnost co největší a zároveň směřovala ke společným cílům. Bohužel, nedostatečná vzájemná informovanost není výjimečná, a to jak mezi aktéry, tak i směrem k dětem. Téma jsme zpracovali rovněž v komiksové podobě. Na závěr bychom rádi představili příklad dobré praxe na téma zapojování dětí a rodiny do řešení jejich situace, který nám zprostředkovala ředitelka Centra pro děti a rodiny Malacký, Mgr. Zdenka Klasová.

Pokud máte zájem o odběr pravidelného projektového zpravodaje, ozvěte se na e-mail: jana.stejskalova@mpsv.cz.

Novinky z aktivity KA1 - Tvorba krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené

Ve spolupráci s dodavatelem se podařilo skrze dotazníkové šetření obsáhle zmapovat, jaké jsou kapacity sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny, a které služby pracovníci OSPOD shledávají jako nejpotřebnější z pohledu prevence umístování dětí do pobytových služeb. Takřka 80% návratnost dotazníků je výsledkem značné iniciativy oslovených ORP a také krajů, které dotazníkové šetření podporovaly. Zároveň došlo k postupnému definování krajských cílů v oblasti služeb pro ohrožené rodiny s dětmi dle strategických dokumentů krajů a obcí na úrovni ORP.

Všechna tato zjištění se realizační tým projektu a realizátor veřejné zakázky snaží konstruktivně představit jednotlivým krajským úřadům (sociální odbor) tak, aby došlo k vytvoření reálné představy, jak preventivně předcházet umístování dětí do pobytových zařízení a také, jak odpovídající síť služeb případně aktivizovat a udržet funkční. Za tímto účelem jsou služby tříděny podle tzv. ekologického modelu, který bude konkrétněji znázorňovat úroveň preventivnosti jednotlivých služeb. Výsledné materiály, tzv. Krajské modely sítě služeb pro rodiny s dítětem/děťmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené, tak budou obsahovat souhrny doporučení, která budou pro každý kraj specifická a budou průběžně komunikována tak, aby následně došlo k jejich co možná největšímu praktickému využití.

Za KA2 - Přehodnocení situace dětí v ústavní péči

V průběhu listopadu došlo k finalizaci formuláře k úvodnímu vyhodnocení situace dítěte a rodiny, který je postupně sdílen s jednotlivými pracovišti. Pracovníci OSPOD formulář úvodního vyhodnocení využívají ke zhodnocení aktuálních rizik, která mají vliv na situaci dítěte a rodiny. Formulář můžete najít je stažení na stránkách pravonadetstvi.cz.

Mapování terénu v rámci KA3 - Systematické návštěvy ústavních zařízení

Formou jednodenních návštěv pokračujeme v mapování naplňování potřeb dětí, umístěných v ústavních zařízeních – v dětských domovech, dětských domovech se školou, výchovných ústavech, diagnostických ústavech, domech pro osoby se zdravotním postižením, a také v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Od začátku projektu ve druhé polovině roku 2019 do konce listopadu 2021 jsme navštívili téměř 120 ústavních zařízení v celé ČR a v návštěvách budeme pokračovat i v dalším období. Návštěvy realizujeme na území všech 14 krajů ČR. Poznatky z návštěv uplatňujeme jednak formou reflexe pro jednotlivá zařízení a pro jejich zřizovatele, tak i v jednáních se zřizovateli o podobě sítě služeb pro ohrožené děti jak na krajské, tak na celorepublikové úrovni.

Kontaktní osoba:

Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová

vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti

kristyna.kotalova@mpsv.cz

Webové stránky projektu:

www.pravonadetstvi.cz

Národní dotační tituly

ODDĚLENÍ METODICKÉ PODPORY (213)

Národní dotační titul Rodina

Cílem dotačního programu je podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Dotační titul podporuje služby, které posilují rodičovské kompetence, zkvalitňují rodinné vztahy, podporují rodiny v péči o děti a jejich výchově. Rovněž jsou podporovány služby, které napomáhají při předcházení a řešení krizových situací v rodině, včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku a posilovat význam rodiny pro společnost. Podpora probíhá ve dvou dotačních oblastech, a to v preventivních aktivitách na podporu rodiny, partnerství, rodičovství a v podpoře rodiny v oblasti sociálně právní ochrany dětí. I v minulém roce došlo k realizaci Semináře pro žadatele v dotačním řízení, v rámci kterého byla poskytnuta řada informací. Oddělení metodické podpory také nabízí možnost konzultací.

Dne 13. září 2021 byl vyhlášen dotační program „Rodina“ pro rok 2022. Zveřejněna byla Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro rok 2022 (dostupná [ZDE](#)). Příjem žádostí proběhl od 20. září 2021 do 11. října 2021 prostřednictvím webové aplikace OKslužby - rodina.

Do dotačního řízení „Rodina“ pro rok 2022 se přihlásilo celkem 358 projektů s požadavkem více než 306 mil. Kč. V současné době probíhá intenzivně hodnocení podaných projektů. Výsledky dotačního řízení budou projednávány s ohledem na rozpočtové provizorium v následujících týdnech.

Soutěž Obec přátelská rodině a seniorům

Cílem soutěže „Obec přátelská rodině a seniorům“ je podpora opatření a aktivit zaměřených na rodinu a seniory, na vytvoření prostředí přátelského pro rodinu a seniory v obcích, městech, městských částech, městských obvodech a měststsech. V soutěži se vyhláší dvě dotační oblasti – I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ a II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“.

Ročníku 2021 se účastnilo celkem 90 obcí (I. dotační oblast „Obec přátelská rodině“ – 43 obcí, II. dotační oblast „Obec přátelská seniorům“ - 47 obcí). Slavnostní vyhlášení vítězů proběhlo dne 16. září 2021 v Lichtenštejnském paláci. Celkově byla rozdělena podpora ve výši 17 194 432 Kč.

V závěru roku se oceněné obce snažily i přes ztížené podmínky způsobené epidemiologickou situací dostát svým závazkům a finalizovaly realizaci svých projektů. Z důvodu pandemie COVID-19 bylo u některých projektů nutné přistoupit k úpravě jejich obsahu. Během tohoto období byl znatelný odklon od akcí hromadného typu a podpora se spíše zaměřovala na jednotlivce.

Současně probíhala také úprava Metodiky „Obec přátelská rodině a seniorům 2022“, která dozná výrazných změn. Nová Metodika bude pro žadatele přehlednější a konkrétnější.

Vyhlášení nového ročníku se předpokládá po schválení Metodiky „Obec přátelská rodině a seniorům 2022“.

Obce oceněné v soutěži **Obec přátelská rodině za rok 2021:**

- Josefov
- Bousín
- Police
- Křemže
- Nové Hrady
- Hodkovice nad Mohelkou
 - Moravská Třebová
 - Lanškroun
 - Slavičín
 - Svitavy
- Městská část Praha 18
 - Havlíčkův Brod
 - Vsetín
- Městská část Brno-střed
- Statutární město Ostrava – městský obvod Ostrava-Jih

Obce oceněné v soutěži **Obec přátelská seniorům za rok 2021:**

- Josefov
- Zákolany
 - Dub
 - Zbraslav
 - Kateřinice
 - Křemže
- Trhové Sviny
- Lanškroun
 - Příbor
- Rožnov pod Radhoštěm
 - Hodonín
- Česká Třebová
 - Přerov
- Městská část Brno-střed
- Statutární město Ostrava – městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz

Kontaktní osoba:
Ing. Michal Špaček
vedoucí oddělení
michal.spacek@mpsv.cz

Sborník dobré praxe je dobrým sluhou pro laickou i odbornou veřejnost

PROJEKT IMPLEMENTACE STÁRNUTÍ NA KRAJSKOU ÚROVEŇ

Projekt *Senioři v krajích* MPSV ČR, jehož cílem je propagace problematiky stárnutí na úrovni krajských politik, vydal publikaci *Sborník dobré praxe*. Ta může být kvalitním pomocníkem pro zájemce o seniorskou problematiku i seniory samotné. Nabízí totiž příklady dobré praxe v péči o seniory, a to nejen tuzemské, ale také zahraniční.

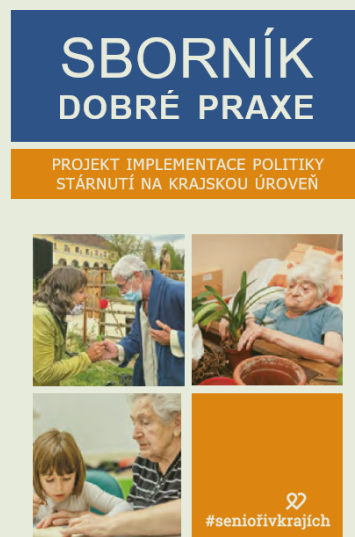
"Cílem projektu *Senioři v krajích* je začlenit agendu přípravy na stárnutí do stávajících strategických a rozvojových dokumentů krajů a obcí a zároveň napomáhat plnění těchto agend v praxi. A právě výměna příkladů dobré praxe z domácího prostředí - jednotlivých regionů České republiky i zahraničí a jejich sdílení je pro nás jedním z hlavních pilířů pro začleňování seniorské politiky do každodenního života. Věřím, že ke sdílení a šíření dobré praxe - tedy věcí, které opravdu fungují - poslouží i tento sborník", vysvětluje gestorka projektu Michaela Vodrážková.

Kniha má 107 stran a tvoří ji 6 samostatných kapitol. Ty představují témata jako například Seniorská politika a další nástroje podpory seniorů, Podpora a péče (formální a neformální), Zaměstnávání a age management, Bydlení a doprava, Mezigenerační vztahy a dobrovolnictví nebo Aktivní, zdravé a bezpečné stáří.

Sborník dobré praxe

Sborník přináší čtenářům inspirativní příklady a přístupy z již zrealizovaných a dobře fungujících projektů a aktivit, které byly vybrány ve spolupráci s krajskými koordinátory a místními aktéry přímo z jednotlivých regionů. Čtenář tak v knize nalezne konkrétní informace například o seniorských obáčkách, o mezigeneračních aktivitách, o aktuálních trendech péče o seniory, o problematice bydlení i zaměstnávání seniorů a mnoho dalším. Nechybí ani tipy a rady přímo pro seniory nebo jejich pečující. V závěru publikace najdou čtenáři praktický prostor pro poznámky.

"Doufáme, že námi prezentované střípky z praxe ve sborníku budou i pro čtenáře inspirací a přínosem. Myslíme, že publikaci využijí nejen odborníci, pečující, rodiny se seniory, ale i studenti odborných škol nejen sociálních, samotní senioři, ale i zájemci o tato témata", dodala Michaela Vodrážková.

Zájemci najdou knihu v elektronické podobě na webu projektu seniorivkrajich.mpsv.cz v **Souborech ke stažení**. Odtud si ji mohou zdarma stáhnout a přečíst. Tištěnou podobu lze zhlédnout či zapůjčit v knihovnách, na úřadech, odborných školách, v seniorských klubech a institucích a organizacích zaměřených na sociální služby po celé republice.

O projektu

Hlavním cílem projektu *Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň*, působící pod názvem *Senioři v krajích*, je snaha o zkvalitnění života seniorů prostřednictvím prosazování seniorské politiky, osvěty v oblasti demografických trendů a vytvoření komunikačního mostu mezi centrální úrovní ministerstva a jednotlivými aktéry v regionech České republiky.

Projekt se dále zabývá přípravou na stárnutí společnosti a vytváření podmínek pro aktivní, důstojné a smysluplné stáří v celé šíři spektra lidského života. Klade důraz na témata, jakými jsou institucionální a rodinná péče, zvyšování prevence vlastního zdravotního stavu,

zapojení seniorů do veřejného dění, zaměstnávání, finančního zajištění, sebevzdělávání či rozvoj volnočasových aktivit seniorů, bezdomovectví seniorů, podpora mobility a infrastruktury atd.

Rovněž se zaměřuje na prevenci diskriminace, předcházení sociálního vyloučení seniorů a odbourávání mezigeneračních bariér. Jedním z výstupů projektu je pak právě publikace *Sborník dobré praxe*.

Kontaktní osoba:
Mgr. Bohumila Anna Eisenhammer
odborná garantka analýzy a studie
bohumila.eisenhammer@mpsv.cz
Webové stránky projektu:
www.seniorivkrajich.mpsv.cz

Od nedohody k dohodě aneb od nepohody k pohodě - rozhovor s odborníkem

Mgr. Veronika Benešová, Ph.D.

Mgr. Veronika Benešová, Ph.D. je speciálně školeným odborníkem na mezilidskou komunikaci, supervizi, koučink, terapie, vyjednávání a řešení konfliktů v rámci mediace, včetně té rodinné. V rámci své práce se soustředí na individuální terapii a koučink u dětí, dospělých, rodin, párů a na supervizi a koučink týmů. Působí též jako členka regionální platformy pro rodinnou politiku, spolupracovala na "Návruhu koncepce rodinné politiky pro Jihočeský kraj", jednom z výstupů projektu MPSV *Krajská rodinná politika*. Je též odbornou asistentkou Ústavu sociálních a speciálněpedagogických věd na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (ZSF JU).

Co přesně znamená termín „supervize“?

Supervize je odborná profesionální podpora pro profesionála. Někdy tento pojem vzbuzuje pocit kontroly, inspekce, hospitace. Ve skutečnosti jde o vzdělávací aktivitu, o cestu k sebepoznání a jeho prostřednictvím ke zlepšení práce se vztahem k sobě a ke druhým. Při supervizi dochází k velké reflexi i seberefexi. V zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, lze nalézt podmínky pro uskutečnění supervize i nutnost minimální kvalifikace supervizora. Supervize se využívá v profesích, kde se pracuje se vztahem a emocemi. Důležitý je vztah mezi supervizorem a supervidovaným, ve kterém není žádná nadřazenost. Podmínkou supervizního kontraktu a smlouvy je pro mě dobrovolnost. V kontraktu sepíšeme důvod supervize, eventuálně problém k řešení a očekávání výsledku. Kontrakt lze v průběhu supervizních setkání měnit, rozšířit i zúžit.

Lze supervizi využít i ve školství?

Ve své praxi „supervizorky“ jsem se v zařízeních, kde se pracuje s dětmi (dětské skupiny, školky), setkala se zájmem o supervizi zatím okrajově, neb svého supervizora tato zařízení již měla. Právě v oblasti školství pokládám supervizi za velmi potřebnou, protože učitelům (vychovatelům), prochází rukama velká část populace a mají tak vliv nejen na jejich vzdělání a výchovu, na chování a jednání, na vztahy s okolím, ale i duševní zdraví.

V případě selhávající či nefunkční rodiny je právě učitel/učitelka pro dítě klíčovou osobou. Supervize není ve školském systému zcela neznámou, jsou oblasti, kde již bývá využívána relativně často a po delší dobu – například v poradenství nebo ve výchovných zařízeních. Zkušenosti se supervizi však již mají i některé školy. Supervize je důležitá, jelikož jde o práci s klienty, která nejen pomáhá, ale odráží se v přístupu k rodinám, dětem i kolegům a kolegyním.

Obracela se na Vás školská zařízení či jejich pracovníci v době pandemie?

Ano. Nejčastějšími tématy, která vznikla v období pandemie COVID-19, jsou: úzkost, jak neselhat, sebepoškozování, strach, bezmoc.

Mohou se na Vás obracet také žáci/studenti?

Jako supervizorka nechodím do tříd – pracuji s dospělými zaměstnanci a s jejich názory, emocemi, vztahy, problémy.

Co patří mezi nejčastěji řešená témata v rámci supervize (nejen) ve školství?

Nejčastěji řešeným tématem ve školkách, rodinách a dětských skupinách jsou hranice. Hranice mezi klientem – žákem – zaměstnancem – rodičem. Běžná jsou nedorozumění mezi pedagogy a rodiči, při online i verbální komunikaci. Pracuji s nimi na tématech a cílech, a to za pomoci koučovacích karet, díky nimž se jednotliví zaměstnanci lépe otevrou.

Po každé supervizi sbírám zpětnou vazbu, reflexi, seberefexi. Každý zaměstnanec má možnost změnit to, co chce. Vztah supervizora a supervizanta, pocit jistoty, důvěry, ochoty, závazku a vzájemné spolupráce. Vždy musí spolupracovat obě strany - bez vzájemné spolupráce se nelze pohnout dál.

Máte pro čtenáře nějakou radu na závěr?

Nejdůležitější ze všeho je komunikovat. Komunikace je jedním ze 2 hlavních pilířů každého spokojeného vztahu. Pokud spolu dva lidé nekomunikují nebo komunikují špatným způsobem, dříve nebo později se drtivá většina takových vztahů dostane do krize a jeden z páru nebo dokonce oba začnou být ve vztahu nespokojeni. Může se jednat o vztah mezi matkou a dítětem, vztah rodinný, pracovní, partnerský, kamarádský, apod. Správná komunikace ve vztahu je klíčem k tomu, abyste si vysvětlili případné neshody, a posunuli se od nedohody k dohodě.

Mgr. Veronika Benešová, Ph.D

kubelis@seznam.cz

Webové stránky:

www.veronikabenesova.cz

www.jihoceskemediaticentrum.cz